

Sahibi ve Umum Neşriyat Müdürü:
HASAN RASİM US
Basıldığı yer
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

28
BİRİNCİTESİRİN 1940
PAZARTESİ

Numara: 420 Sene: 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Peten ingiliz Kralının mesajına henüz cevap vermedi

Londra, 28 (A.A.) — Verilen malumata göre, İngiltere Kralı tarafından mareşal Petene gönderilen cevap henüz gelmemiştir. (Devamı 2 nci sayfada)

Yunanistanda seferberlik
Bu sabah İtalyanın verdiği bir notadan sonra
Yunan hududunda harp başladı
Yunan donanması Selânikte Metaksas vaad edilen yardım için İngiltereye müracaat etti

Atina, 28 (A.A.) — Atina ajanı bildiriyor: Bu sabah saat 3 te, İtalyanın Atina elçisi Sinyör Grazi, hükümet reisi general Metaksas'a ziyaret etti.

Üsküdar tramvayları Belediyeye devri için Alacaklılar arasında bir anlaşma oldu

Kadıköy - Üsküdar tramvay şirketi hey'eti umumiyesinin tekrar toplantıya çağırılması tekrar etmiştir. Bu toplantının şirketin en büyük hissedarı vaziyetinde bulunan İstanbul belediyesi tarafından şirketin tasfiyesi ile İstanbul tramvay ve elektrik umum müdürlüğüne devri teklif olunacaktır. Kadıköy - Üsküdar tramvay şirketinin vaziyetini belediye namına tetkik eden üç kişilik heyete şirketin bir milyon küsur liralık borcu olduğunu tesbit etmiştir. Başlıca alacaklılar, alacak derecesi sırasıyla, vakıflar idaresi, İş Bankası, şirkete mal. (Devamı 2 nci sayfada)

Hitler Musolini Bugün Fransada konuştular

Mülakat iki saat 20 dakika sürdü

Konuşmada iki taraf hariciye nazırlarından başka mareşal Kaytel de bulundu

Bir tebliğ neşredildi

Floransa, 28 (A.A.) — Bu sabah saat 10,15 te Kont Ciano ve saat 10,30 da fon Ribentrop buraya gelmişlerdir.

Musolini saat 15,45 te gelmiş ve buraya saat 11, de muvafakat

eden Hitleri istasyonda karşılaştı. İki devlet adamı Palazzo Vecchioya giderek derhal görüşme başlamışlardır.

MÜLAKAT İKİ BUÇUK SAAT SÜRDÜ

Floransa, 28 (A.A.) — Stefani ajansından:

Düce, beraberinde Kont Ciano olduğu halde saat 10,45 te hususî trenle buraya gelmiştir.

Tam saat 11 de Hitlerin treni istasyona girmiştir.

Führerin beraberinde fon Ribentrop ile mareşal fon Keitel bulunmaktaydı.

Vecchio sarayına vasil olan Düce ile Führer büyük merdivenden çıkmışlar ve muazzam beş yüzler salonu ile 10 uncu Leon salonunda geçerek sekizinci Clement salonuna girmişlerdir. Mülakat bu salonda saat 11,18 de başlamıştır. Mülakat Kont Ciano ile fon Ribentrop da bulunmuşlardır. Görüşme iki saat 20 dakika devam etmiş ve saat 13,40 da sona ermiştir.

Musolini ile Hitler tekrar 10 uncu Leon ve Beşyüzler salonlarından geçmek suretile merdivenlerden inerek otomobillerine binmişler ve başbaşa bir öğle yemeği yediler. (Devamı 2 nci sayfada)

Bugün gelen ajanslar birbirini tamamlayan iki mühim haber ihtiva etmektedir. Sabah saat üçte İtalyanın Atina elçisinin verdiği bir notayı reddeden Yunanistanın derhal seferberlik ilan ederek bilfiil harbe girmiş olması; diğeri saat 11,45 te Hitler ve Musolininin bir defa daha Floransada buluşmalarıdır. Her iki hadisenin birkaç saat farkla aynı güne gelmesi bir tesadüf eseri değil, düşünülmüş bir plânın tezbidir. Yandaki resimde Hitler ve Musoliniyi daha evvel vaki olan bir buluşmada görüyorsunuz.

Cumhuriyet Bayramı Başvekilin nutku ile bugün saat 1 de başladı
Eminönü Halkevinin yeni temsil ve spor salonları bugün merasimle açıldı

Yarın memleketin her tarafında geçit resimleri ve şenlik var

Cumhuriyet bayramının 17 inci yıldönümü bugün saat 13 te Başvekil Refik Saydamın radyoda söylediği bir nutukla açılmış şenliklerle başlamıştır.

Başvekil radyoda şu hitabede bulunmuştur.

Aziz yurttaşlarım; 17 nci Cumhuriyet Bayramınızı kutlama törenini açıyorum.

Türk milletine kutlu olsun.

Bu mes'ut anda Cumhuriyetin başı, ve kurtarıcısı Atatürk'ün manevi huzurunda Türk milleti adına minnet ve tazimle eğiliyorum.

Ve yine Türk milletinin önünde olmanın, ve toplanmanın verdiği gurur içinde Milli Şefimiz İsmet İnönü'ne sarsılmaz bağlılığımızı teyit ediyorum.

Millî birliğe yeryüzünde en büyük örnek olan milletimiz böyle binlerce yıllar kutlamak mukadderdir.

Her dönüm yılımızın milletçe (Yazısı 2 nci sayfada)

Başvekilin bugün söylediği mühim nutuktan bir parça

Dünya ahvalinin gittikçe artan vehameti karşısında milletin gösterdiği olgunluk ve asil birlik bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da en büyük emniyetimizdir.

Edenin Mısır'daki son teması

Kahire, 28 (A.A.) — İngiliz harbiye nazırı Eden, Mısırda İngiliz müdafaa şefleri ve Mısır devlet adamları ile görüşmelerine devam etmektedir. Eden dün akşam refakatinde İngiliz büyükelçisi olduğu halde Mısır başvekilini Hasan Sıtkı paşayı ziyaret etmiştir.

Memleket telefon şebekesine mü'ehassıs

Uç sınıf teknisiyen yetiştirilmek üzere müsabaka imtihanı yapıldı (Yazısı 2 nci sayfada)

Okul çocuklarına yardım heyetleri faaliyete geçiyor

General dö Götün kararı: Hür Fransa İmparatorluk Müdafaa Meclisi kuruldu

General, devlet reisinin ve kabinenin salâhiyetlerini nefsinde topladı

Bazenville, 27 (A.A.) — Hür Fransızların şefi General dö Götün tayyare ile Belçika Kon. (Devamı 2 nci sayfada)

İlkokullarda okuyan fakir ve yoksul çocukların gıda, elbise, kırtap vesair okul ihtiyaçlarını temin maksadile birkaç yıldanberi partiyeye bağlı olarak teşekkül eden "İlk okul çocuklarını himaye birliği", bu yılki faaliyetine bir teşrinisani den itibaren başlayacaktır. Birlik kolları her okulda bulunan yardım ma muhtaç talebe sayısını tesbit etmektedir.

Sayı tesbit işi 10 günde ikmal edilecek ve 15 teşrinisani den itibaren yardım işine geçilecektir. Bu yıl 15 bin talebenin doyurulacağı sanılmaktadır.

Ayrıca muhtelif teşekküller himaye birliğine yardım edecektir.

En Son Dakikada okuyacağınız haki-katen meraklı bir yazı

ARŞİMEDİN Gizli silâhları

Orijinal resimlerle süslü olan bu yazımızı birkaç güne kadar taksim edeceğiz

Bir, iki nokta :

Karşılıklı mübadele

Ki gün evvel gazetemizde okunmuş olacaktı. Otomobil malzemesine alt alt veriş yapan tüccarlarımızdan bazıları Suriyede bulunan İstiklal stoklarına talip olmuşlar. Suriyeli tüccarlar verdikleri cevapta şöyle diyorlar:

— Eğer bize pamuk verecek olursanız biz de size otomobil lastiği veriz!

Eskiden ticarete bir mübadele aynıye vardı. Yani mal mukabil mal ödenirdi. Sonra cemiyetler ilerledikçe mal karşılığı olarak para kabul edildi. Fakat bugün böyle görüldüğü ki harp zaruretleri, bizi tekrar eski ticaret usullerine tatbik mecbur kılıyor. Bu maziye dönüş, gariba, milletler arasında karşılıklı mal mübadelesi için emtia ve malzeme kalmayınca kadar devam edecek.

EN SON DAKİKA

Yunanistanda seferberlik

(Baştafı 1 nci sayfa)

Anadolu ajansı bu sabah saat altıda aşağıdaki haberi almıştır:

Atina, 28 (A.A.) — İtalya tarafından bu gece nota ile tebliğ edilen metalbatı Yunanistan reddetmiştir. Sabah saat altıdan itibaren İtalya ile Yunanistan arasında harp hali bilfiil başlamış addedilmektedir.

Yunanistan umumî seferberlik ilân etmiştir.

ITALYA YUNANISTANDAN NELER İSTEDİ?

Atina, 28 (A.A.) — Röyter ajansından:

Yunanistan, bu sabah saat 3 te İtalyadan bir ultimatom almıştır. İtalyan metalbatının ne olduğu malum değildir. Bu sırada Yunan kabinesi, umumî seferberlik ilân etmiştir. Sabahleyin erkenden her tarafa ışıkların tamamile söndürülmesi emredilmiştir.

Neuyork, 28 (A.A.) — Belgrad ve Sofyadan gelen haberlere göre Yunanistan - Arnavutluk hududunda muharebe başlamıştır.

Neuyork, 28 (A.A.) — Röyter ajansından:

Transradio ajansı aşağıdaki haberi Alman ajansından almış olduğunu bildirmektedir.

İtalyan kıtaatı, bu sabah Yunan hududunu tecavüz etmişlerdir. Aynı ajansa göre, Yunanistan, İtalyanın ultimatomunu reddetmiştir. İtalya, bu ultimatomda metalbatının kabul edilmemesi takdirinde Yunan arazisini istila etmek tehdidinde bulunmaktaydı. İlk tehlike işareti bu sabah saat 5 te verilmiştir.

YUNANISTAN INGİLTERE'DEN YARDIM İSTEDİ

Londra, 28 (A.A.) — Hariciye nezareti tarafından bu sabah neşredilen bir habere göre, Yunanistan, vaad edilen yardımda bulunulması için İngiltereye müracaat etmiştir.

Memleket telefon şebekesine mütehassıs

Münakale vekâleti, gittikçe genişleyen memleket telefon şebekesinin kâfi derecede teknisi, yeri ve mütehassıs memurlara malik olmadığını göz önünde tutarak telefon işlerinde mütehassıs olarak yetiştirilecek memur ve teknisyenlerle kadronun takviyesine karar vermiştir. Bu karar, neticesi olarak evvelki gün şehrimizde ve aynı zamanda Ankara'da bir imtihan yapılmıştır.

Gördüm. Pek enteresandı bu akşam. Benim kim olduğumu anlamak için maskemi kaldırmak istedi. Çok nazık bir zat. Sizin iyi dostlarınızdan biri değil mi?

Ve birdenbire hafiyenin kıyafeti nazarı dikkati celbetmiş olacak ki:

— Fakat siz bugün Londraya gitmemiş miydiniz?

Diye sordu.

— Gittim, fakat bu gece To-miye çok mühim bir meseleden bahsetmek üzere tekrar geldim.

O ane kadar Dik bu işin daha ziyade Valter Derrik'i alâkadar ettiğini düşünmemişti bile. Bunu farkedince derhal onu görüp görmemiş olduğunu genç kıza sordu. Hastabakıcı:

— Mister Derrik mi? diye cevap verdi. Şu beni ezmek isteyen adam değil mi? Hayır görmedim. Her halde bir köşeye sıkışmış olacak.

Gülüştüler. Bir kaç dakika

sonra dondurmalarını yemişlerdi. Dik kalktı, gitti kadının man-tosunu aldı. Sonra bir nezaket eseri olsun diye genç kadına refakat etmeği teklif etti.

Mari Dan teklifi kabul ettiğini söylediği zaman Dik Steyns'in sevincine payan yoktu. Derhal koşarak Tomi'nin otomobilini aldı.

Otomobilde giderlerken Mari Dan Mister Kornfort'un şehrin dışında küçük bir evde oturduğunu söylemiş. Sonra birdenbire garip bir eda ile sormuştu:

— Niçin bana, akşamdanberi baloda mıydınız? diye sordunuz?

Size evet dedim ama, hakikatte saat onbirden sonra baloya gelmiştim. Ne yapayım o kadar ciddi bir haşnız vardı ki derhal beni tevfiğ etmediğiniz zannettim. Lord Vald bana sizin müthiş bir hafiyeye olduğunuzu da söylemişti.

Dik dostunun bu güzelliğine kıvrıl ediyordu. Genç kızdan

Cumhuriyet bayramı

(Baştafı 1 nci sayfa)

yeni bir hamle olduğu malumdur. Geçen yıllar içinde dahili ve harici hayatımızda temin edilen eserleri vatandaşlarımıza sadece hatırlatmakla iktifa ederim. Bu inkılaplar, hızını almış, değişmeyen yollarda yürüyecektir.

Dünya ahvalinin gittikçe artan vahameti karşısında milletin gösterdiği olgun ve asil birlik, sükun, vaktar, istiklal ve şeref aşkı bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da en büyük emniyetimizdir.

Yurttaşlarımız;

Bayramımız büyük bir huzur ve emniyet içinde idrak ediyoruz. Her vatandaşın fikren huzuruna, kalben emniyetine güveniyoruz.

Sulh ve insanlık aşkı kadar ordularımızın kıymet ve kahramanlığı, milletimizin hudutsuz fedakarlığını bütün dünya bilir.

Dünyanın en buhranlı devrinde her vakitten, her zamandan kuvvetli, ne dahili, ne harici bir istisrabı olmayan bir milletin fertleri olduğumuzu bilerek 17 inci yılın başladığını ilân ederim.

RESMÎ DAİRELER KAPALI

Bayramın başlaması dolayısıyla resmî daireler saat 13 ten itibaren tatil edilmiştir. Tatil ayın 30 uncu çarşamba günü akşamına kadar devam edecektir. Perşembe günü Şeker bayramı arifesine rastlamaktadır. Perşembe günü okullar ve resmî daireler normal mesai ya pacaıklarından cuma gününden pazartesi sabahına kadar bütün müesseseler tekrar açılacaktır.

Bu akşamdan itibaren resmî daire ve müesseseler, üç gece tenvir edileceklerdir. Bayramın ilk gecesi olmak münasebetiyle gene bu akşam halkevinde müsamere ve rileycek gece yer yer eğlenceler, fener alayları tertip edilecektir.

Diğer taraftan cumhuriyet bayramının tesit merasimi dahilinde bazı müesseselerle mekteplerin kışat resimleri de bulunduğu için iki seneve yakın bir zamandanberi inşaat edilmekte bulunan Eminönü halkevinin yeni temsil ve spor şubasının açılış merasimi bugün öğleden sonra yapılmıştır.

Merasime saat 15.30 da Şehir

bandosunun çaldığı istiklal marşı ni müteakip başlamış. İstanbul parti idare heyeti reisi Reşat Mimar oğlu tarafından bir nutuk söylenmiştir. Parti adına söze başlayan Mimar oğlu, sık sık alkışlarla kesilen nutunda ezümle demiştir ki:

— Bu evler, yalnız herhangî mimari bir kıymet ifade eden eserler değildir. O har, mazrufları itibarile de çok aklı mühim, çok feyizli içtimai müesseselerdir. Bu kültür ocaklarının ateşini yakan, Ebedî Şefi, elidir. Vatani kurtarı, onda oınbir güzellik, iyilik ve doğruluk yolu açarak dehşet ile onu ideali doğru sevkeden Atamız kudretli ve elidir. Bizim bu ideal yolunda o kadar hızla, seok ile bir gidişimiz var ki... bu fazilet ocaklarını günden güne artırıyoruz. Bugün bütün yurtta bunların adedi 500 ü geçti. Münevver ve iencev vütre heveskâr erkek ve kadın Türk çocuklarından üç yüz bine yakın azası var. Yalnız şehrimizde bu adet 30 bine yakındır.

Bu birlik ve beraberlik ocağına girerken Türk milletini daima yüceltmek, emelini takip buyuran Ulu Millî Şefimize, hayırlı partiye ve onun feyizkâr hükûmetine minnetlerimiz bir daha tekrarla.

Bundan sonra kordelâyı kesen Mimar oğlu vali ve belediye reisine:

— Buraya ilk adımı siz atınız, demiştir.

Vali, refakatinde harp akademisi komutanı tün general Ali Fuat Erdem olduğu halde büyük kapıdan içeriye girmiş, bunu, diğer misafirlerin ziyaretleri takip etmiştir. Davetliler, büyük müsamere salonunda misafir edilmişlerdir. Bu rada da Eminönü halkevi başkanı ve İstanbul hukuk fakültesi hukuk başlangıcı ve tarihi doçenti Yavuz Abadan da bir nutuk söyleyerek halkevinin ehemmiyetini anlatmış ve demiştir ki:

“Halkevi bir ideolojinin kaleleridir. Türk sınırları nasıl geçilemezse bu kaleler de öylece düşürülemez...”

Bundan sonra ev orkestrası gü-

zel parçalar çalmış, misafirler bu feda izaz ve ikram edilmiştir.

Yeni bina 250 bin liraya yakın bir paraya mal olmuştur. İstanbul semtinin mühim bir ihtiyacını karşılamaktadır. Yarın akşam 21 den itibaren salonları halka açılacaktır.

YARIN YAPILACAK MERASİM

Vilâyetin hazırladığı program mucibince yarın Taksimde bir kutlama töreni ve geçit resmi yapılacaktır. Sabah saat 9.15 ten itibaren vali yapılacak tebrikleri kabul edecektir. Hükûmet konağında merasim bittikten sonra, merasime dahil olanlar saat 11 den biraz evvel Taksimde cumhuriyet meydanındaki tribünde toplanmış bu lunacaklardır.

Merasim meydanında toplanan kitalar, okullar ve diğer birlikleri vali, yanında İstanbul komutanı olduğu halde muayene ve tebrik edecektir.

Bunu müteakip vali ve komutan cumhuriyet âbidesi önüne gelecekler ve orada komutanın vereceği emirle, bütün birlikler hazır olva ziyeti alacak ve direğe bayrak çekilecektir. Bu sırada muzıka istiklal marşını çalacaktır.

Bundan sonra hazırlanan çelenkler cumhuriyet âbidesine konacak ve vali ile komutan geçit resmi için tribüne gelecektir. Saat 11.30 da geçit resmi başlayacaktır.

ŞEHİTLİKTEKİ MERASİM

Öğleden sonra saat 15 te şehitlikte şehitleri arma töreni yapılacaktır. Fatih kaymakamı ve belediye reisinin ziyaseti edeceği törende komutanlığı temsil etmek üzere 42 inci topçu alayı komutanı bulunacaktır.

GECE YAPILACAK MERASİM

Gece de şehir baştan başa donatılacaktır. Halkevi müsamere tertip edecek, şehir ve itaiye ban doları muhtelif meydanlarda konser vereceklerdir.

OKULLARDAKİ MERASİM

Okullarda da bugün öğleden sonra tören yapılmış her taraf baştan başa süslenmiştir. Bugün de bir çok okullarda merasim yapılacak ve müsamere verilecektir.

Hitler Musolini konuşular

(Baştafı 1 nci sayfa)

mek üzere hükûmet sarayına gitmişlerdir.

Floransa, 28 (A.A.) Stefani ajansından:

Hitler - Musolini görüşmesinin sonunda aşağıdaki tebliğ neşredilmiştir:

Düce ile Führer, bugün birkaç saat devam eden bir görüşme yapmışlardır. İki memleket arasında ki ittifak zihniyetinden mühim olan bu görüşme her zaman olduğu gibi çok samimi bir şekilde cereyan etmiş ve iki tarafın halihazırda mevcut bütün meseleler hakkında ki nokta nazar birliklerini göstermiştir.

Görüşmeye İtalyan hariciye nazırı kont Ciano ile Alman hariciye nazırı fon Ribentrop iştirak etmişlerdir.

Petenin cevap

(Baştafı 1 nci sayfa)

derilen mesajın metni marea.

lin cevabı alınmadan neşredilmeyecektir. Londra diplomatik mahfilleri bu cevabın önümüzde ki 24 saat zarfında geleceğini zannetmektedirler.

Spor!

Tebliğ

Matbuat Takımı Başkanlığından:

30 Teşriuevvel 940 Çarşamba günü saat 1.30 da Fenerbahçe stadında Galatasaray - Fenerbahçe maçından evvel takımımızla Fenerbahçe tekaüt takımı arasında bir maç yapılacaktır. Arkadaşların Çarşamba günü saat birde futbol levazımlarıyla beraber Fenerbahçe stadında bulunmaları rica olunur.

Maliye Vekâletinden:

Gümüş yüz kuruslukların tedavülden kaldırılması hakkında ilân

Gümüş yüz kuruslukları yerine gümüş bir liralıklar darp ve piyasaya kâfi miktarda çıkarılmış olduğundan gümüş yüz kuruslukların 31 İnkılâk-ınun 1941 tarihinden sonra tedavülden kaldırılması kararlaştırılmıştır.

Gümüş yüz kuruslukları 1 Şubat 1941 tarihinden itibaren artık tedavül etmeyecek ve ancak yalnız Mal Sandıkları ile Cumhuriyet Merkez Bankası gubelerince kabul edilebilecektir.

Ellinde gümüş yüz kurusluk bulunanların bunları Mal Sandıkları ile Cumhuriyet Merkez Bankası gubelerine tebliğ ettirmeleri ilân olunur.

(7025) (10216)

Yazan: Edgar Vallas —10— Çeviren: Cemil Nejat

af dilemeği düşünürken, o elile bir küçük ev gösterdi:

— İşte, dedi şu soldaki evde oturuyoruz. Size bilhassa teşekkür ederim.

Otomobilini küçük bir villanın önünde durdurdu. Üst katta hafif bir ışık vardı. Bu herhalde zavallı Mister Kornfort'un odası olmalıydı.

Genç kız bir kere daha teğektir etti. Küçük elini Dik Steyns'in avucuna içinden çekti ve uzaklaştı.

Dik genç kızmı sekerek uzaklaştığını, bahçeyi geçtiğini, gece bekçisinin kapıyı açtığını ve

beyaz hayalin içeriye süzül-ğünü gördükten sonra otomobilini çevirdi, doğruca Metropol yolunu tuttu. Tomiye de görmek bir taşı iki kuş vurmuş olmak istiyordu.

Salona girip biraz aştırdık. tan sonra dostunu bulmakta hiç te güçlük çekmedi. Tomi bir köşede, kostümlü bir koca bebeğe herhalde hoş bir hikâye anlatıyor, koca bebek:

— Fevkalâde dostum, ente-

resan..

Di-yordu. Dik acaba anlatacağı hikâyesinin nasıl karşılanacağını merak ediyordu.

Tomî karşısında Diki görünce hayretle bağırdı:

— Hay Allah iyiliğini versin. Yoksa İskocya'ya gitmekten vaz mı geçtin?

Dik onları tenhaca bir köşe. ye çekerek vakayı olduğu gibi anlattı. Ancak kadının Mari Dan'a benzediğini söylerken fevkalâde ihtiyatlı bir lisan kullanmadığı da asla ihmal etmemiştir.

Hâdisse Tomi'yi fevkalâde alâ kalandırmıştı.

— Hayatımda bu kadar ente-

resan bir hâdisse duymamıştım. Olur şey değil.

Diye hayranlığını izah ediyordu.

Mister Derrik ise hâdisse ha-

berini fevkalâde bir soğukkanlılıkla karşılıyordu:

— İlk defa değil, demisti. Üç ay evvel de böyle bir hâdisse olmuştu. Ne arıyorlar anlama-

yorlar ki, evde ne para ne de böyle bir zahmete değer kıymet-

General dö Goldn kararı

(Baştafı 1 nci sayfa)

gosuna geldiği resmen bildirilmektedir. General dö Gol Belçika Kongosu ahalisi tarafından büyük tezahüratla karşılanmıştır. Dö Gol bugün Leopoldville'e giderek Belçika Kongosu umumi valisi B. Ryckmam'ı ziyaret edeceği ve bu münasebetle stadyumda eski muhbirlerin de iştirakiyle müttelik kıtaat tarafından muazzam merasim yapılacağı haber verilmektedir.

GENERAL DÖ GOLÜN KARARI
Londra, 27 (A.A.) — Röyter bildiriyor:

Hür Fransızların şefi General dö Gol bir "Fransız imparatorluğu müdafaa meclisi" teşkil etmiştir.

General dö Gol şimdi bulunduğu Belçika Kongosundaki Leopoldville radyosunda bütün Fransızlara hitaben aşağıdaki hitabede bulunmuştur:

"Bundan sonra, hür Fransız kuvvetleri, vatanın yegâne menbami temsil ettiklerinden, şefleri olan ben, bugün bir imparatorluk müdafaa meclisi teşkiline karar verdim. Bu meclis, münacadeye devam eden vevam edecek olan bütün Fransız topraklarında Fransa namına bir harp hükûmetinin göreceği vazifeleri ifa edecektir.

Fransız zabıtları, Fransız askerleri, Fransız vatandaşları, bazarı alcaz politikacılar, Fransa imparatorluğunu teslim etmek üzereydiler. Silâha sarılmak için hazır olunuz.."

Dö Gol aşağıdaki ilk emriyeve-

mesini de neşretmiştir:

Hür Fransız kuvvetleri şefi olan bir Fransız milleti ve Fransa imparatorluğu namına aşağıdaki emri veriyoruz:

Fransız hükûmeti ve Fransız milletinin parlamentosu normal ve düşman tesirinden müstakil olarak kurulumadığı müddetce bundan evvel devlet reisinin ve nazırlar meclisinin haiz olduğu salâhivetler hür Fransız kuvvetleri şefi tarafından kullanılacak ve kendisine bu hususta bir müdafaa meclisi yardım edecektir. Bu salâhivetler, Fransa'da 23 Haziran 1940 tarihinde cari olan kanunlara tevfiқан kullanılacaktır.."

Üsküdar tramvayları

(Baştafı 1 nci sayfa)

zeme veren Otto Volf şirketi ve İstanbul elektrik idaresidir.

Belediye, Evkaf ve İş Bankası ile borcun iki tarafa 467,000 liralık kısmından sarfamaz edilmemesi üzerinde mutabık kalmıştır. Diğer taraftan Otto Volf şirketi de alacağının üç taksitte tahsilini kabul etmiş bulunmaktadır. Elektrik idaresi borcu ise şirket menkul ve gayri menkul-lerinin bu idareye devri takdirdinde idareye geçmiş olacaktır.

Şirketin hey'eti umumiyesi şehir meclisinin toplantıda bulunduğu sırada içtima ederek kararını verecek ve karar hemen şehir meclisinin tasvibine arz edilecektir. Bu formalitelerden sonra Üsküdar Kadıköy tramvayları belediye tramvay idaresine intikal edilecektir.

li esya yoktur. Lorken yaralan-

dı mı?

— Bu herhalde hizmetkârımın ismi olacak? Hayır. Bir şey olmamış.. Uyusturucu bir mad-

de yutturmuş oldukları için bu sabah biraz başı ağrıyacak o kadar.

— Bir de kadın olduğunu söyleyordunuz değil mi? diye Mister Derrik devam etti. Acaba tekrar görseniz bu kadını tanı-

mıyız?

— Bu kadını ancak bir kaç saniye görebildim. Derhal ışıklar söndü. Bilhassa kadın olduğu zaman kat'î bir şey söylemek imkânsız oluyor. Yalnız elbisenin çok şık ve güzel olduğunu söyleyebilirim.

— Evimin önünde otomobil görmediniz mi?

Sayarı hayret bir hal olarak Dik fırtına başladığı sıralarda cadenin öbür ucunda durmuş olan büyük lüks otomobili unuttu.

(Devamı var.)

Tarih diyor ki:

Oruç tutan at!

"Haydi budala! At da oruç tutar mı ki? kendine gel, sapıyorsun galiba!"

KARACAİHMET türbesi nin yakınından geçenler altı direkli muazzam bir türbenin haşmeti karşısında birkaç dakika durmaktan kendilerini alamazlar. Kubbesi altın yaldızlı, sütunları somaki mermerden yapılmış olan bu mezar kimindir?

İçinde hangi fanî gömüldü? Uç tuğlu bir vezir mi? Kahraman bir başbuğ mu? Eserleri yurdun dört bucağında şöret almış bir sanat adamı mı?

Hayır, ne o, ne bu, ne ötekil. Bunların hiçbirinde gömülü değildir bu türbenin.

Burada yatan bir atır: Üçüncü Ahmedin delice bir muhabbetle sevdiği atı..

Zaman olmuştur ki, halk burada gömülü olan atın ruhaniyetinden imdat beklemiş, hasta çocuklar, sakat ihtiyarlar, hamile kadınlar için şifa aramış, yıllarca buraya koşarak adaklar adamışlar.

Üçüncü Ahmedin, insan mezarları arasında ölüsüne muazzam bir türbe yaptırdığı atının, evliyalığı halk arasında ne kadar şayi oluyorsa, hattâ daha fazla bir kuvvetle tarihlerimize de geçmiştir. Osmanlı imparatorluğunun meşhur maaş nazırı (Emrullah) efendinin tamamlamaya ömrü vefa etmediği meşhur (Muhitilmarif) sayfalarında bu at hakkında hayli malumat vardır.

Ne kadar yazık ki, en gösterli tarihçilerimiz, atın evliyalığına sarsılmaz bir imanla inanmışlar, buna dair uzun uzun yazılar yazmışlardır. Hattâ bunlardan bazıları, üçüncü Ahmedin atının Ramazanlarda oruç tuttuğuna inanarak, kitaplarında bu noktayı ehemmiyetle tebarüz ettirmişlerdir.

Sıkılmıyacağımıza emin olarak "oruç tutan at, la onun ölümlüne ve cenaze alayına ait bir hülsâ yapıyoruz.

Öyle ezan okunmuştu. Seyis Osman, üçüncü Ahmedin atının içecek suyunu tazelemek için ahrar indirdiği zaman hayretler içinde kaldı: Gülmüş su kovası ağzına kadar dolu duruyordu. Halbuki at, sabahdan öğle vaktine kadar bir kova su içmedi ikkindide doldurulan suyu da yattı. Zamanına kadar bitirirdi. Bu, onun şaşmaz bir âdetiydi. Bugün bir damla su içmemiştir.

Acaba hasta mıydı? Şeytan akımı ignedi. Fikrine tuhaf düşünceler gelmeğe başladı. Kendi kendine:

— Bugün Ramazanın biri, dedi. At oruçlu olmasın?

Sonra buna kendi de güldü: — Haydi budala! At da oruç tutar mı ki? Kendine gel Osman, sapıyorsun galiba? dedi.

Osman, birkaç gün sıra ile atı gözletledi: At öğle ve ikindi zamanlarında ne su içti ne arpa ve saman yedi. Yalnız akşam ezanından sonra başını kovaya eğip lâlir lâlir su içti.

Dördüncü günü de aynı vaziyet karşısında kaldı. Hemen koştı; gördüklerini İmrahora anlattı. Bir iki gün de, atı İmrahor kontrol etti. Osmanın verdiği haberin doğru olduğunu görüp anlayınca koştı işi padişaha haber verdi.

Üçüncü Ahmet, bu havadis karşısında şaşırıldı. Vaziyeti bir kere de gözüyle görmek istedi. Sabahle:

Yazan:

Sabit Çelebi

Yin ahıra indi, atının öğle ve ikindi zamanları arpa, saman, yemediği gibi su da içmediğini, yalnız iftar zamanı arpa yiyip su içtiğini gördü.

Gördü ama, bunun bir "mekrûl", olmasından şüphelendi. Ertesi gün de ahıra indi, sabahdan akşama kadar oradan çıkmadı, atı gözletledi. At, o gün de akşama kadar arpa yemedi, su içmedi. O zaman inandı: At oruç tutuyordu!

Has ahırda bir telaş vardı. Ağalar, seyisler, usaklar acele acele öteye beriye koşuyor, her ağzından bir ses çıkıyordu:

— "Ruganizeyt", e biraz karabiber karıştırıp içirsek nasıl olur acaba?

— Başağın odasında "kırk dükkân tozu", ile Hindistan cevizi kabuğu olacak, onları tez kaynatın, sancıya faydası bire birdir.

— Belki nazar almıştır. Bir yol üzerlik ve çörekotu tütüsü yapsak fayda istihali melhuzdur. Nasa faydası olduğu gibi, hayvanata da tesiri olsa gerek.

Darudn yana acele edersiz. Hafız Behram efendiye bir nefes ettirmek daha iyi olmaz mı ki? Nefes denilen şey ılemanın himmetle ridir. İlaç makul değildir. Evvelâ nefes gerek.

Bütün bu telaşlı konuşmalar, üçüncü Ahmedin çok sevdiği oruç tutan atın hastalanmasından ileri geliyordu. At sabahleyin timar edilirken birdenbire yere yıkılmış, ağzından köpükler gelmeğe, bacakları titremeğe başlamıştı. Alınan bütün tedbirler ve ilaçlar tesirini göstermedi. Hattâ tütüsü ve nefes bile..

At ölmüştü!

İmrahor birçok tereddütlerden sonra korku ve telaş içinde üçüncü Ahmede atın ölümünü anlattı: — Devletim, başınız sağ olsun, atınız mürid oldu.

Padişah şaşırıldı, rengi sapsarı oldu. Elleri titriyere sakallarını sıvazlamaya başladı. Gözleri dolu dolu olmuştı. Bu kara habere bir türlü inanmak istemiyordu. Yaşlı gözlerini ağaya dikerek müteessir bir sesle sordu:

— Ne oldu? Nasıl bir sebeble bu hal vaki oldu?

Ve imrahor daha söze başlamadan, kendisini ve bütün has ahır daki seyislerle usakları, timarcları la nalbantları dikkatsizlikle, ata iy bakmamakla itham etti. Küfürler savurdu:

— Yıkıl karışından bre godoş musibet! diyerek kovdu.

İmrahor yanından çıkınca, geniş erkan menderine bağdaş kurdu, başını ellerinin arasına alarak hıçkırıkla ağlamaya başladı.

Bir taraftan ağlıyor, bir taraftan da daha birkaç gün evvel, altınlar ve göz kamaştırıcı incilerle süslü eğerler altında, kişniyerek İstan bul sokaklarında dolayan sevgili atının hayalini gözlerinin önünde yaşıyordu.

Atını son defa görmek istedi. Musahibini çağırıldı onun koluna girerek ahıra indi. Atın üstüne ipek örtüler, kıymetli şallar örtül müştü. Şurada burada yanan meşalelerin ölgün ışıkları ahırın loş köşelerini aydınlatıyor; kalbe bir korku veriyordu.

Üçüncü Ahmet ürkek adımlarla atın yattığı yere doğru ilerledi. İstirab dolu bir sesle:

— Yüzün açıldı dedi.

Açıldı.

Kesik kesik soluyarak ata baktı, üzerine atılıp, güzel ve kıvrık yelelerini öpmek için kendini güç zaptetti. Ve birdenbire döndü, ahırın kapısından bir ok gibi fırladı, koşu koşu odasına çıktı.

Tarın, o gece paçasının sabahları kadar ağladığını yazıyor!

Üçüncü Ahmedin sevgili atı, debdebeli ve ihtisamlı bir alayla Karacahmet ademiabada gömüldü. Ata yapılan cenaze alayı, memleketler fetheden, düşmanlar la göğüs göğüse boğuşan büyük kumandanlara bile yapılmamıştı. Alaya üç tuğlu vezirler, kulaç kuralı sarıklı "ülemai din", iştirak etmişti.

Üçüncü Ahmedin emrile, mezar üstüne kubbesi altın yaldızlı ve altı uzun direkli, etrafı açık muazzam ve muhteşem bir türbe yapıldı.

Tarihlerimizin bazıları, burada gömülü olan atın, üçüncü Ahmedin değil, (Karacahmet) in atı olduğunu yazıyorlar. Diğer taraftan da (Emrullah) efendi (Muhitilmarif) inde türbede gömülü atın (Ebüddarda) nın olduğunu söylüyor.

"At mezarı", adı verilen bu mezarın başka gene (Karacahmet) civarında (Çiçekçi kahvesi) diye şöret kazanan kapir kahvesinin karşısında bir at mezarı daha vardır. Burada da üçüncü Osmanın "Sisli kırat", adını verdiği meşhur atı gömülmüştür.

Vaktile mezarın başına dikilen taş simdi eski eserler müzesindedir. Üzerinde bir kitabe vardır. Taşın bir kısmı kırık ve yazıların bir kısmı silinmiş olduğu için okumak kabil değildir.

Primos ölüne bakarak anlatmağa başladı:

— Prensos Atina benimle evlenmek istiyordu. Onu Kraldan istemeğe karar vermiştim. Tam bu sırada, arkadaşlarımdan biri yanıma sokuldu: "— Sen ne yapıyorsun. Primos? dedi. Bu kadim, kocası öldüğü gündenberi Rüstem beyle sevişiyor. Fakat, Kral, yeğenini Rüstem beye vermek istemiyor. Atina, saraydan uzaklaşmak için ne yapıp yapacak, böyle evlenecek. Aptal olarak koca sebirde seni bulmuş. Onunla evlenirsen, bir gün bile başbasa vasmamazsın. Rüstem bey onu beklüyor..

Anivas bu sözleri dinlerken şaşalamıştı.

Demek ki, Prensos Atina Marküsü de atlatıyordu.

— Ey, sonra ne oldu. Primos?

Diye bağırdı. Şair acı ağı güldü:

— Sonra ne mi oldu? Prensos.

Fikri

Bir filozofun cevabı

İSLAM tarihinde Harun Resid devri her itibarla zengin bir devirdir. Harun Resid diğer müslüman halifeler gibi yalnız Asya topraklarındaki milletlerle münasebette bulunmamış; Avrupa kralları de mektuplaşmış ve hattâ Küdste hristiyanlara bahsettiği bazı haidardan maada Şarımna çalar bir saat dahi göndermişti.

Harun Resid'in sarayı âlimler ve şairlerin toplandığı bir nüktedanlar meclisiydi. Zamana ait her bahisten konuşulan Mecliste birçok da hazır cevaplar bulunurdu ve içerlerinde Behlül isimli olan Harun Resid'in bilhassa sevdiği şahsiyetlerden biriydi.

İşte gene sarayda kurulan bir meclis esnasında Behlül bir müddet gözlerini sımsıkı kapadıktan sonra tekrar açmış. Yamağıkilerden biri şöyle sormuş:

— Efendim, gözlerinizin kapalı bulunduğu sıralar acaba neler düşündünüz?

Behlül:

— Bağdadı düşündüm; diye cevap verir. Düşündüm ki Bağdadın bir tarafında yüz odalı kadınlar tarafa, yirmi beş odalı erkekler tarafı olan büyük bir bina inşa ettirdim.

Binanın dışında mutfaklar, hamamlar, bahçeler, havuzlar vardır, hademeler bir taraftan öte tarafta işliyorlar ve bütün davetlilere leziz yemeklerle Giranbaha hediyeyle taşıyorlar. İşte bu sırada kendim için yaptığım sarayın içine girdim; ve gözlerim kapalı durumda müddetçe orada hüküm sürdüm.

Sual soran yarım filozoflardan biri olacak ki:

— İyi ama efendim, der? Ne fayda; gözünüzü açtığınız gibi her şeyin hiç olduğunu gördünüz?

Behlül cevap verir:

— Benim saltanatım gözümü açtığı zaman yok oldu. Ya sizin saltanatınız gözünüzü kapadığınız zaman hiç olacak ya?

Avrupa böyle saltanatların nice, nicelerini gördü?

NASRETTİN

Banka veznedarı (hırsızlara) — Müsaade ederseniz paraların numaralarını alayım.

Şehir Tiyatrosu

Komedi Aşkımdat
İstiklal Caddesi
Akşam 20,30 da
DADI

Dram kısmında oyun yoktur

Raşit Rıza Tiyatrosu

28. Bteğin Pazartesi ve 29. Salı
akşamı Beyoğlu (Halk) Sinemasında
AFACAN

Vodvol (4) Perde

Birinciyeğin 1940 pazartesi

LİS SÖZ BAHİSİ - 20

YUNAN - İTALYAN HARBİ BAŞLADIKTAN SONRA

Yunanistan - Arnavutluk hududunda muharebe bu sabah başlamış bulunmaktadır. Muhtelif mem balardan gelen haberlere göre İtalyanlar hududu tecavüz etmişlerdir.

Hadise İtalyan ajansının 26 ilkinin cumartesi gecesi saat 23 te gerçekleştiği bir tebliğe başlamıştır. Bu tebliğe göre "cumartesi sabah silahlı bir Yunan çetesi Görice civarında hududu geçmiştir. Arnavut hudut muhafızlarına hücum etmiştir. Çete tardolunmuşdur. Arnavut hudut muhafızlarından ölen ve yaralanan vardır.. İtalyan ajansı bundan başka Arnavutluk dahilinde bombalar patladığını da haber vermiş, bunun da haricinden gelen kimseler tarafından yapıldığını ima etmiştir.

Yunan ajansı bu iddiaları derhal ve şiddetle tekip etmiş, Yunanistan'dan Arnavutluğa hiçbir gereğmediğini, ancak Yunan karakollarının Yunan hududundan dört kilometre mesafede bir yerden doğru silah sesleri işittiklerini bildirmiştir. Gene aynı ajans Yunan hudut karakolu kumandanının bu silah sesleri hakkında malumat almak üzere karşı taraf karakol kumandanına müracaat ettiğini ilâve etmiştir.

İş bu safhada iken Atinadaki İtalyan elçisi bu sabaha karşı saat üçte Yunan başvekilini Metaksas'a ziyaret etmiş ve bir nota vermiştir. Notada zikredilen talepler hakkında bu saate kadar malumat alınmış değilse de bunların Yunanistanca kabili kabul görülmüştür. Reddedildiği, red takdirinde ise İtalyan kuvvetlerinin bu sabah saat altıda harekete geçeceklerinin notada tasvir edilmiş bulunduğu bildirilmektedir.

Mütemmin haberlere göre nota tamamlı bir ultimatom mahiyetinde ve iki saat mühletlidir. İtalyan talepleri arasında bazı Yunan uslerinin İtalyaya terki de vardır. General Metaksas bunları reddetmiş ve notayı Yunanistanın bir meşhur ilanı mahiyetinde telâkki etmiş. Yunan elçisine bildirmiştir. Yunan kabinesi derhal toplanmış, mecliste umumî seferberlik kararı alınmış, Yunan başvekilinin kumandan son damlasına kadar parçasını söylemiş, Yunan kralı da millete hitaben bir beyanname nesrederek Yunanistanın istiklalini müdafaa için harbetmek mecburiyetinde kaldığını bildirmiştir.

Son dakikada gelen bir habere göre Yunanistan, verilen garanti

Alman Propaganda nazirinin nutku

Almanya harbi istemiş, harbe zorla sürüklenmiş

Viyana, 28 (A. A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Alman propaganda nazırı Doktor Göbels dün bir nutuk söylediği. Almanyanın harbi istemediği.

10

— Adam sen de. Sevgi bahsinde kadınların hepsi birbirine benzeyen. "Sadık kalacağım" derler, evlendikten sonra, bütün hakları, bütün ihtisarsları bir anda söner. Onların sözüne gökte geysan bile inanmamış. Sen mi inanıyorsun?

— Hayır. Ben de inanmayorum.

— O halde bekle biraz. Bu o. Yunan sonunu seninle birlikte seyredeyim.

— Ne gibi?

— Hâlâ anlayamadım mı? A. İlaç gibi görünürsün! Ben de bir yandan zindandaki Primos ile dostluğu ilerletirim. Bu tebliğatın, sebeplerini anlamaya çalışırım.

— Evet, doğru söylüyorsun. Anivas! her şeyden önce prenses Atina ile şair Primos arasındaki münasebetin derecesini ve zindanda onu ziyaret ettiği zaman neler konuştuğunu anlamalıyız.

ZINDANDA BİR KONUŞMA

Anivas saraydan ayrılır ayrılır. maz Yedikuleye döndü. Şair Trimos ile dostça konuşmağa başladı.

Anivas . Marküslle konuştuğu gibi - her şeyden önce, Prensos Atina ile mahkûm şair arasında ki münasebeti araştırarak, ondan sonra Marküslle bu meseleyi tekrar görüşecekti.

Anivas'ın zihnini kurcalayan bir nokta vardı: Prensos Atina neden bir an evvel hasse zabiti Marküslle evlenmek istiyordu? Hem de ona:

— "Seninle evlenir evlenmez saraydan çıkacağız. Dışarıda bir başka ev tutacağız!.. demisti.

Sefahate çok düşkün olan Prensos Atina saray ve eğlence âleminde çabuk ve kolay ayrılabilir miydi?

Anivas, o gün zindan kapısını

açtığı zaman, Primos yerde uyanmış uyuyordu.

Anivas sert bir sesle bağırdı: — Bu saatte uyuyor mu? Kalk bakalım.. Biraz konuşalım. Primos gözlerini açtı.

— Benimle konuşmak isteyen kimdir?

— Primos gözlerini oğuşturuyordu.

Anivas kapıyı aralık bıraktı. Zindana biraz ışık girdi. Primos doğruldu:

— Hoş geldin, Anivas! Ben zaten senin temiz yürekli bir genç olduğuna ve güntün birinde beni gelip arayacağına, bana derdimi soracağına tahmin ederdim.

Başını sallayarak sordu:

— Buraya niçin atıldığımı anlamak istiyorsun, değil mi?

— Evet. Bunu da anlamak istiyorum. Fakat, bundan daha çok merakımı tahrik eden bir mesele var: Prensos (Atina) buraya geldiği zaman kendisiyle neler konuştuğunuzu anlamak istiyorum.

Primos düşünüyordu.

Anivas munis bir sesle sordu:

— Benden niçin saklıyorsun bu sırrı?

— Güntün birinde ifşa ederssek, hem kendi başın yanar; hem de o kadının başını yakar. sin diye korkuyorum.

— Merak etme, Primos! Ben geveze bir adam değilim. Kimseye zararım dokunmaz. Sadece anlamak istiyorum. Prensos (Atina) neler söylüyordu o gün sana?

sin bu hüesini öğrenince kendisinden yüz çevirdim. Ve her şeyi anladığımı kendisine söyledim. O zaman ayaklarım kapandı, benden af diledi: "Ne yapayım, Primos? Onu seviyorum..", diye aşkıma itiraf etti.

— O halde buraya neden düştün?

— Bunu da sen anlayıver işte. Kadim hilesi. Bana bir iftira attı. Buraya tıkdım.

— Zavalı Primos! Demek ki Bana yalan söylemedin. Beni aldatmadın, değil mi?

— Senin buradan çıkmana ben yardım edeceğim, Primos! sen de onun kurbanlarımdansın, öyle mi?

— Ben yalan söyleyecek bir adam mıyım?

— Evet ama.. Bu hakikat nasıl olsa bir gün meydana çıkacak. Ben burada fazla yatamıyacağım.

(Devamı var)

